مسئوولیت متن و شکل بدوش نویسندهٔ مضمون میباشد، عقیدهٔ نویسنده لزوماً نظر افغان جرمن آنلاین نمی باشد

داکتر صالح سعيدي

۲۰۲۶/۱۰/۰۲

اسلام او سياست

(د اسلام او مسيحيت ترمنځ مهم توپيرونه)

څه موده مخکي او لکه د هميش په توګه يوشمېر کسان د دين اوسياست د جدا کولو په هڅو کي په اروپا کي د مسيحيت دين او سياسيونو د جدال تاريخچه بيانوي او کله بايد د مدرنيتي تر نامه لاندي د مسيحيت او د سياسي قدرتمندانو او حکامو او ټولنه کي د مسيحيت تر نامه لاندي انحرافاتو (چرچيزم) اويا هم دين سره د مبارزي لړۍ په آب و تاب بيانوي او هغه بيا د اسلام د دين سره په مقارنه او هلته اروپا کي د کليسا، مسيحيت او سياست د جداوالي هڅو تفاصيل غواړي او په دي توګه قياسي مطالب او استدلال کوي. زه دلته داثابتول غواړم چي دا قيال مع الفارق قياس او کچالو د مني سره قياس او په دي بنا نتيجه ګيرى خطاپايلي لري او انسان قضاوت کي ګمراه کوي او ګمراه کړي دي، چي دا ددوى هڅه نه اوله ده او نه م آخره به وي .

دا افراد او ډلي د قياس مع الفارق حالت سره مستدل کول غواړي. په دي مقارنه او مقايسه کي بيا نتيجه ګيرى کوي چي ګويا دين له سياسته جدا بنه دى او بنې پايلي لري او په دغه لړ کي د مسيحيت ددين په نامه اوسني عقايد او کليسا فيصلي چي ضم د مسيحيت د ديني منابعو شوي، د مسيحت الهى دين ته منسوبوي او په ټوله کي د دين او بيا د ابراهيمى اديانو په هکله په ټوله کي، کله هدفمند او کله نا خود آګاه او بي خبره، غلطي لاربښووني، په ټوله کي ، ددين او ابراهيمى اديانو په شمول نفرت او کرکه پاروي. زه به دي باور يېم چي دين او ايمان لرل د بي ايمانه او بي نه بهتره دى اما د افراطيت په صورت کي چي دين د رحمت للعالمين ددين (د اسلام مقدس دين! – بسم الله الرحمن الرحيم)، د دين په نامه د انفجار، انتحار او تحميل دين شي، نو بيا بهتره ده چي دا افراطى اعتقادات په کل کي رد او داسلام دين د بشريت د خدمت دين او د انسان د انتخاب او غورکيدو دين د دارينو د نجات موجب او لاره ياتى او انسان ته دخوشبختى موجب شي او دا په کل د اسلام دين دى .

ما په خپله مخکني ليکنه کي لنډ په دغه برخه کي تحليل وړاندي او د اسلام دين او د مسيحيت د شته تفاوتونو سره سره دوى مي مخاطب کړل چي دوى د دين او اسلام د دين او مسيحيت د تفاوت په نه پيژندلو او د اروپايى ټولني او نورو اسلامي ټولنو، شريعت او دين د توپيرونو په عدم فهم مسايل سره خلط او مزج او غلطو پايلو په قياسى توګه (په اصل کي قياس مع الفارق)، استدلال ته رسيدل غواړي او د لوستونکو د ګراهى لار کي روان دي .

دا مباحث نور ابعاد هم لري خو زه دلته لاندي هڅه کوم چي د اسلام د دين او مسيحيت ترمينځ څه مشترکات او په عمده ډول د شريعت (شريعت حاکميت غواړي)، توپيرونه په ګوته کړم چي د اسلام دين او شريعت د مسيحيت دين سره چي اکثر مواردو کي د اسلام په تناسب شريعت نه لري او يا د تيرو ابراهيمى اديانو باندې بو ډول تکيه کوي، سره برابر او مساوي نه دى .

زما د اوږدي څيړني او مسلکى تجربه دا راته ثابتوي چي د اسلام دين او شريعت، نه ملاشاهى او نه د سيکولار دين دى او د مسيحيت له دين سره خپلى ځانګړتياوي لري، په ځانګړي توګه چي د مسيحيت دين له اصله انحرافى او جعل خوا تللاى او تورات داولين ځل لپاره د خپل پيامبر له مړيني روسته دري سوه کاله روسته ليکلي بنه پيدا کړي .

افغان جرمن آنلاين په درنښت تاسو همکارى ته رابولي. په دغه پته له موږ سره اړيکه ټينګه کړئ maqalat@afghan-german.de
یادونه: دلیکني د لیکنیزې بڼي پازوالي د لیکوال په غاړه ده ، هیله من یو خپله لیکنه له راليږلو مخکې په خير و لولئ

د اسلام دین د شریعت د لرلو سره، له سیاسته او تمدنه، نه شي بېلیدای. انساني اسلامی ټولنه د انتخاب په وخت کې دخپل حاکم او واستاځي را غوښتنه لري چې د اسلام په چوکاټ کې یې ورځنۍ او سیاسي ژوند سمبال شي. که ټولنه کې اکثریت مسلمان دی، نو بیا له لدغو اصولو تخلف او نور غیر اسلامی ارزشونه تحمیلول، نه دیموکراسی، نه عدالت او نه دمنلو وړ خبر او تأکید دی. نو داسي طرح چې دین او بیا د اسلام دین له سیاسته جدا شي، له سره او له هماغي ابتدا غلط پیل او غلط بحث دی. پدي چې :

که دیموکراسی د خلکو حاکمیت، د خلکو لخوا جوړ شوای حاکمیت او پر خلکو د خلکو د استازو له خوا د خلکو د ارزشونو په خدمت کې حاکمیت وي چې دی. نو داسي جوړ شوای او مېنځ ته راغلای حاکمیت باید په همدغه چوکات کې د خلکو د غوښتنو او ارزشونو سره سم حاکمیت وکړي او شریعت تطبیق کړي. د شریعت تطبیق د معینو روایاتو د مدونولو او مشروع کولو پرته د سؤ استفادي موجب ګرځي او په نني دولتداری کې هغه ته باید ښکاره او لیکلي بنه، او دتسلسل او قوت او تابع قواني‌نو سره موافق وي .

په دې توګه د اسلامی ټولني پارلمان د اسلامی اولي اصولو (قرآن کریم، سنت رسول الله ...) اصولو نه د شته روایاتو به مېنځ د اصحو روایاتو د انتخاب فرصت لري او له هغو نه بهر نشی تللای .

اسلام دولتداری د امانت سپارل دی او ټولني امین او استاځی په شرعی مواردو کې وجیبه، مراجعه اهل الذکر ته ده او أهل ذکر (ملا، عالم، طالب او دینی پوه به شرعی مسایلو کې)، دین مشروع مرجع ده. هو مسلمان داسلام په چوکات کې مسلمان، ملا، عالم ، او نور دخپل استاځي په توګه خپل وکیل (په مستقیمه توګه) او حاکم (کېدای شي مستقیمه او یا غیر مستقیم توګه) غوره کوي او حاکم باید د ملت د ارزشونو او اسلام په چوکاټ کې (په هغه مواردو کې چې اسلامی شرعه او احکام واضح دي)، اوعلما پرې نظارت اواشراف لري (پر اساسي قانون د نظارت شورا، د شورا وکیلان په خپله او د ملت انعکاسات او اعتراضات، یعنی د اسلام ددین سره سم قوانین او مقررات جوړول)، د قانون د تصویب او عملی کېدو باندي نظارت ولري .

د مشروع، مدون قانون او مقررې د تطبیق پروسیجرونه او د قانون په چوکاټ کې د قانون حکومتداري کول د کار اساس جوړوي! هو د اسلامی ټولني پارلمان په هغو مواردو او له اسلامی اصولو او منابعو نه د شته روایاتو پر بنسټ قوانین اومقررات په مشروع ډول مدون او تصویبوي. انتخاب د شته روایاتو او د اسلام د دین سره په کلګه تړاو لري او له هغو بهر نشي تصوییبدای .

دا چې د پاکستان په موجود پارلمان کې چې د اسلام مدعی او ټیکه دار ځان بولي، څنګه یې په پارلمان کې د همسکسوالو قانون نافذ شو او اوس هم د مولانا فضل الرحمن په توافق نافذ دی، هم پوښتنه راولاړوي چې دغه پارلمان د خلکو استازی نه دی، اوکه اسلامی وای نو ورنه به داسي غیر اسلام قانون به نه پاسیدای او نه تنفیذیدای .

دلته په ځانګړې توګه دغه یو اړخ ستاسي په خدمت کې وړاندې کوم. په دغه برخه کې د احمد له تفسیره – مؤلف امین الدین سعیدي او نورو منابعو او لیکنو، ګټه اخیستل شوې ده .

اسلام او مسیحیت د نړۍ له سترو ادیانوڅخه دي. دواړه د ابراهیمي ادیانو له کورنی سره تړاو لري او په یو شمېر موضوعاتو کې ګډ ټکي هم لري .

مسلمانان پر عیسی علیه السلام ایمان لري، هغه د الله تعالی له سترو پیغمبرانو څخه ګڼي، د هغه معجزه ناک پیدایښت مني او پر هغه نازل شوی انجیل (په خپل اصلي الهي شکل د الله) وحی ګڼي .

مسیحیت هم د خدای، وحی، اخلاقو او آخرت په اړه بنسټیز دیني تعلیمات لري. خو د دغو ګډو ټکو ترڅنګ، اسلام او د مسیحیت عمده دودونه په ځینو بنسټیزو او اساسي عقیدوي مسئلو کې څرګند توپیرونه لري. لاندې یې یو څو شمېرو .

۱ -د الله تعالی د ذات او توحید په اړه

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکاری ته رابولي. په دغه پته له موږ سره اړیکه ټینګه کړئ maqalat@afghan-german.de
یادونه: دلیکنې د لیکنیزې بنې پازوالي د لیکوال په غاړه ده ، هیله من یو خپله لیکنه له رالیږلو مخکې په ځیر و لولـئ

د اسلام تر ټولو اساسي عقیده، چي په ډېرو مواضعو او سورۀ اخلاص (قل هو الله أحد...) کي بیان شوې، توحید ده. اسلام دین کې، الله تعالی یو دی، شریک نه لري، نه یې څوک زېږولي او نه له چا زېږېدلی دی، او هېڅوک د هغه سیال او برابر نه دی .

له همدې امله په اسلام کې عبادت، دعا او د بندګۍ وروستی تکیه یوازې الله تعالی ته ځانګړې ده .

په عمده مسیحي عقیده کې بیا د تثلیث تعلیم مرکزي مقام لري: یو خدای په درې اقانیمو ـ پلار، زوی او روح القدس ـ کې پېژندل کېږي. مسیحیان دا درې جلا خدایان نه ګڼي، بلکې د یوه خدای په ذات کې یې درې اقانیم بولي .

»اقانیم»: د «أقنوم» جمع ده. دا اصطلاح په مسیحي الهیاتو کې کارېږي .

اسلام تثلیث نه مني او د الله تعالی وحدانیت بې له داسې وېش او شریک څخه بیانوي. قرآن وایي :

﴿وَلَا تَقُولُوا ثَلَاثَةٌ انْتَهُوا خَيْرًا لَكُمْ إِنَّمَا اللَّهُ إِلَهٌ وَاحِدٌ﴾ (النساء: ۱۷۱)

نو د اسلام او عمده مسیحیت ترمنځ تر ټولو بنسټیز توپیر د خدای د ذات د پېژندنې په همدې مسئله کې دی .

۲ـ د عیسی علیه السلام مقام

اسلام عیسی علیه السلام ته ډېر لوړ مقام ورکوي. هغه مسیح، د مریم علیها السلام زوی، د الله بنده او رسول ګڼي. مسلمان د عیسی علیه السلام نبوت نه شي ردولای؛ پر هغه ایمان د اسلامي عقیدې برخه ده .

قرآن کریم وایي: ﴿إِنَّمَا الْمَسِيحُ عِيسَى ابْنُ مَرْيَمَ رَسُولُ اللَّهِ﴾ (النساء: ۱۷۱)

اسلام د عیسی علیه السلام معجزه ناک پیداینت هم مني، خو دا معجزه د هغه د الوهیت دلیل نه ګڼي. قرآن د آدم علیه السلام مثال وړاندې کوي: ﴿إِنَّ مَثَلَ عِيسَى عِنْدَ اللَّهِ كَمَثَلِ آدَمَ﴾ (آل عمران: ۵۹)

په عمده مسیحي عقیده کې عیسی مسیح یوازې پیغمبر نه، بلکې د «زوی» په توګه الهي مقام لري او د تثلیث له عقیدې سره تړل کېږي. اسلام دا عقیده نه مني. د اسلام له نظره عیسی علیه السلام د الله تعالی ستر رسول دی، خو الله یا د الله زوی نه دی .

۳ـ د صلیب په اړه توپیر

د عمده مسیحي عقیدې له مخې د عیسی مسیح مصلوب کېدل، مرګ او بیا را ژوندي کېدل د مسیحي ایمان له مرکزي عقایدو څخه دي. د نجات مسیحي نظریات تر ډېره له همدې پېښې سره تړاو لري .

قرآن کریم بیا د عیسی علیه السلام په اړه وایي: ﴿وَمَا قَتَلُوهُ وَمَا صَلَبُوهُ وَلَكِنْ شُبِّهَ لَهُمْ. سورت النساء/۱۵۷﴾

او وروسته فرمایي: ﴿بَلْ رَفَعَهُ اللَّهُ إِلَيْهِ﴾ (سورت النساء/۱۵۸) .

له همدې امله د عیسی علیه السلام د صلیب مسئله د اسلام او عمده مسیحیت ترمنځ له څرګندو عقیدوي توپیرونو څخه ده .

۴ـ د ګناه او نجات مفهوم

اسلام د انسان د فردي مسؤولیت اصل بیانوي. انسان د بل چا د ګناه بار نه وړي (سورت الأنعام/۱۶۴) (

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له موږ سره اړیکه ټینګه کړئ maqalat@afghan-german.de
یادونه: دلیکنې د لیکنیزې بڼې پازوالي د لیکوال په غاړه ده ، هیله من یو خپله لیکنه له رالیږلو مخکې په ځیر و لولـئ

انسان تېروتنه کوي، خو د توبې دروازه ورته پرانیستې ده. هغه د خپلې ګناه د بښنې لپاره مستقیم الله تعالی ته رجوع کوي. اسلام د «موروثي ګناه» هغه نظریه نه مني چې د آدم علیه السلام ګناه ټول انسانان په ذاتي ډول ګناهکار کړي وي .

په مسیحي الهیاتو کې، په ځانګړي ډول د ډېرو تاریخي کلیساوو په تعلیماتو کې، د آدم د سقوط او د انسان د ګناه حالت مهم ځای لري، او د مسیح د نجات‌بښونکي عمل له لارې له ګناه څخه خلاصون مرکزي موضوع ده. د دې مسئلې په تفصیلي تشریح کې د مسیحي فرقو ترمنځ توپیرونه هم شته .

اسلام بیا نجات د ایمان، توبې، نېک عمل، اطاعت او تر ټولو پورته د الله تعالی له رحمت سره تړي. انسان د خپلو اعمالو مسؤول دی، خو یوازې پر خپل عمل د استحقاق دعوه نه شي کولای؛ د الله رحمت بنسټیز دی .

۵- د پیغمبرانو او نبوت په اړه

اسلام پر ټولو هغو پیغمبرانو د ایمان امر کوي چې الله تعالی رالېږلي دي. آدم، نوح، ابراهیم، موسی او عیسی علیهم السلام ټول د همدې نبوي سلسلې برخې دي .

د اسلام له مخې محمد ﷺ خاتم النبیین دی: سورت الاحزاب/۴۰ ﴿وَلَٰكِنْ رَسُولَ اللَّهِ وَخَاتَمَ النَّبِيِّينَ﴾

له همدې امله مسلمانان محمد ﷺ د الله تعالی وروستی پیغمبر ګڼي .

مسیحیت محمد ﷺ د پیغمبر په توګه نه مني. همدا د دواړو دینونو ترمنځ یو بل اساسي توپیر دی .

۶- د وحی او مقدسو کتابونو په اړه

اسلام پر هغو اصلي الهي کتابونو ایمان لري چې الله تعالی خپلو پیغمبرانو ته نازل کړي دي؛ لکه تورات، زبور او انجیل. قرآن کریم بیا وروستی الهي کتاب ګڼل کېږي چې پر محمد ﷺ نازل شوی دی .

قرآن د ځان په اړه وايي: (الحجر/۹) ﴿إِنَّا نَحْنُ نَزَّلْنَا الذِّكْرَ وَإِنَّا لَهُ لَحَافِظُونَ﴾

په مسیحیت کې بایبل - د زاړه او نوي عهدنامې مجموعه - مقدس کتاب دی. د نوي عهدنامې انجیلونه د عیسی مسیح د ژوند، تعلیماتو، مرګ او بیا راژوندي کېدو روایتونه وړاندې کوي .

دلته یو مهم اصطلاحي توپیر شته: په اسلامي اصطلاح کې «انجیل» هغه وحی ده چې الله تعالی عیسی علیه السلام ته ورکړې وه؛ په مسیحي استعمال کې «Gospels» عموماً د متی، مرقس، لوقا او یوحنا هغو لیکنو ته ویل کېږي چې د عیسی مسیح د ژوند او تعلیماتو روایتونه دي. نو د «انجیل» کلمه په دواړو دیني چوکاټونو کې عین اصطلاحي مفهوم نه لري .

۷- د انسان او الله تعالی ترمنځ اړیکه

په اسلام کې انسان کولای شي بې له کوم دیني منځګړي خپل رب ته دعا، توبه او استغفار وکړي.(غافرسوره/۶۰)

اسلام عبادت یوازې الله تعالی ته ځانګړی کوي. عالم، امام او بل نېک انسان د دین ښوونه کولای شي، خو د الله تعالی پر ځای د عبادت مستحق نه دی .

په مسیحیت کې د انسان او خدای د اړیکې په تشریح کې د مسیحي فرقو ترمنځ د پام وړ توپیرونه شته. د مسیح مقام، کلیسا، روحاني خدمت او شفاعت په کاتولیک، ارتودوکس او پروتستانتي دودونو کې په یوه ډول نه تشریح کېږي. له همدې امله په دې برخه کې د ټول مسیحیت لپاره یوه واحده جمله کارول دقیق نه دي .

۸- ګډ اخلاقي ټکي

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له موږ سره اړیکه ټینګه کړئ maqalat@afghan-german.de
یادونه: دلیکنې د لیکنیزې بڼې پازوالي د لیکوال په غاړه ده ، هیله من یو خپله لیکنه له رالیږلو مخکې په ځیر و لولئ

د عقیدوي توپیرونو ترڅنګ، اسلام او مسیحیت ګڼ ګډ اخلاقي ارزښتونه هم لري. دواړه د رحم، عدالت، صداقت، عفت، د مور او پلار درناوي، له اړمنو سره د مرستې او له ظلم او اخلاقي فساد څخه د ځان ساتلو تعلیمات لري .

اسلام عیسی علیه السلام ته سپکاوی نه کوي؛ برعکس، پر هغه ایمان د مسلمان د عقیدې برخه ده. اصلي اختلاف د هغه د مقام او ماهیت په تفسیر کې دی: مسیحیت هغه د خپل مرکزي الهي او نجاتي عقیدې په چوکاټ کې پېژني، په داسې حال کې چې اسلام هغه د الله تعالی بنده، مسیح او ستر رسول ګڼي .

تولیزه پایله :

اسلام او مسیحیت په ځینو تاریخي، نبوي او اخلاقي موضوعاتو کې ګډ ټکي لري، خو د دوی ترمنځ بنسټیز عقیدوي توپیرونه هم شته. تر ټولو مهم توپیرونه د الله تعالی د وحدانیت او تثلیث، د عیسی علیه السلام د مقام، صلیب، ګناه او نجات، نبوت او وحی په مسئلو کې دي .

اسلام خپل پیغام د خالص توحید پر بنسټ ولاړوي: الله تعالی یو دی، یوازې هغه د عبادت مستحق دی، انسان د خپل عمل مسؤول دی، د توبې دروازه ورته پرانیستې ده، او محمد ﷺ د پیغمبرانو د سلسلې وروستی رسول دی .

له همدې امله د اسلام او مسیحیت د مقایسې سمه لاره دا نه ده چې یوازې د دواړو ګډ ټکي یا یوازې اختلافات بیان شي؛ بلکې باید ګډ اصول هم وپېژندل شي او بنسټیز عقیدوي توپیرونه هم په روښانه، عادلانه او درناوي ډکه ژبه بیان شي .

په شرعي او عملي احکامو کې هم د اسلام او مسیحیت ترمنځ مهم توپیرونه شته. البته د مسیحیت د کاتولیک، ارتودوکس او پروتستانت څانګو ترمنځ هم په عملي احکامو کې اختلاف شته، نو ټول مسیحیان په هره مسئله کې یو شان حکم نه لري .

مهم توپیرونه یې دا دي :

عبادت: په اسلام کې پنځه وخته لمونځ، روژه، زکات او حج ټاکلي شرعي عبادات دي. په مسیحیت کې عبادتونه او کلیسایي مراسم شته، خو د اسلامي شریعت په څېر د پنځه وخته لمانځه، رمضان روژې، زکات او حج هماغه نظام نه لري .

حلال او حرام خوراک: اسلام د خوړو لپاره مشخص احکام لري؛ لکه د خنزیر د غوښې حرمت، د وینې حرمت او د شرعي ذبحې احکام. په ډېرو مسیحي دودونو کې د زاړه عهدنامې د خوړو ډېری محدودیتونه پر مسیحیانو لازم نه ګڼل کېږي .

شراب: په اسلام کې مسکرات حرام دي. په ډېرو مسیحي کلیساوو کې شراب په مطلق ډول حرام نه ګڼل کېږي، او په ځینو کلیسایي مراسمو کې هم کارول کېږي؛ البته مستي او افراط عموماً غندل کېږي .

واده او طلاق: اسلام نکاح یو شرعي تړون ګڼي، مهر ټاکي، د مېړه او مېرمنې حقوق او مسؤولیتونه بیانوي، طلاق ته هم د ځانګړو احکامو په چوکاټ کې اجازه ورکوي. په مسیحیت کې، په ځانګړي ډول د کاتولیک دود له مخې، واده مقدس او اصولاً نه ماتېدونکی تړون ګڼل کېږي؛ د طلاق او بیا واده احکام د مسیحي فرقو ترمنځ توپیر لري .

تعدد زوجات: اسلام د شرایطو او عدالت په قید تر څلورو مېرمنو پورې اجازه ورکوي: ﴿فَانْكِحُوا مَا طَابَ لَكُمْ مِنَ النِّسَاءِ مَثْنَىٰ وَثُلَاثَ وَرُبَاعَ﴾ (النساء: ۳). په معاصر عمده مسیحیت کې یو مېړه او یوه مېرمن د واده منل شوی اصل دی .

میراث: اسلام د میراث تفصیلي شرعي نظام لري او د وارثانو ونډې په قرآن او سنتو کې ټاکل شوې دي. په معاصر مسیحي ژوند کې عموماً د میراث لپاره د دولت مدني قوانین عملي کېږي، نه د اسلام په څېر یو واحد مفصل دیني میراثي نظام .

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له موږ سره اړیکه ټینګه کړئ maqalat@afghan-german.de
یادونه: دلیکنې د لیکنیزې بنې پازوالي د لیکوال په غاړه ده ، هیله من یو خپله لیکنه له رالیږلو مخکې په ځیر و لولئ

طهارت: په اسلام کې اودس، غسل، د جنابت احکام، د حیض اړوند احکام او د لمانځه لپاره طهارت ځانګړی فقهي نظام لري. مسیحیت د پاکوالي او بپتسمې مذهبي مفاهیم لري، خو د اسلامي فقهې په څېر د ورځني عبادت لپاره د اودس او غسل همداغه شرعي نظام نه لري .

قضايي او ټولنيز احکام: اسلامي شريعت يوازې شخصي عبادات نه، بلکې نکاح، طلاق، ميراث، معاملات، پورونه، تجارت، قسمونه، جزايي احکام او نورې ټولنيزې چارې هم رانغاړي. معاصرې مسیحي کلیساوې عموماً د دې ټولو لپاره د یوه جامع کلیسایي شریعت پر ځای تر ډېره د هېوادونو له مدني او جزايي قوانینو سره تعامل کوي .

لنډه پایله: د اسلام او مسیحیت توپیر یوازې په عقیده کې نه دی؛ په عباداتو، خوراک، نکاح او طلاق، میراث، طهارت، مالي معاملو او د ټولنیز ژوند په احکامو کې هم مهم توپیرونه لري .

په اسلام کې شریعت د انسان د فردي عبادت ترڅنګ د کورني، مالي او ټولنیز ژوند لپاره هم مفصل احکام وړاندې کوي؛ په مسیحیت کې د عملي دیني احکامو جوړښت د کلیساوو او فرقو له مخې ډېر متفاوت دی .

نو مسیحیت له سیاسته جدا کېدای شي خو د اسلام دین او شریعت په هغه ټولنه کې چې اکثریت مطلق مسلمان وي او اسلمی حاکمیت ددوی په خدمت کې باید وي، نه شي جدا کېدای او داسې د جدا کېدو بحث به سره نباید مطرح کړای شي. د ملت د ارادې پر بنیاد حاکمیت یعنی در اسلامی د ارزشونو سره سم حاکمیت او مربوطه قوانین تنظیمول ، اجراکول او مراعتول دي.   و علی الله توکلنا و الیه المصیر

داکتر صلاح الدین سعیدی ۰۰۴۴۷۸۸۶۴۷۴۶۳۸ strategicstudies@yahoo.com

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له موږ سره اړیکه ټینګه کړئ maqalat@afghan-german.de
یادونه: دلیکنې د لیکنیزې بڼې پازوالي د لیکوال په غاړه ده ، هیله من یو خپله لیکنه له رالیږلو مخکې په ځیر و لولئ